

Joi, 17 septembrie 2020

P9_TA(2020)0230

Pregătirea reuniunii extraordinare a Consiliului European axate pe escaladarea periculoasă a tensiunilor și rolul Turciei în estul Mării Mediterane**Rezoluția Parlamentului European din 17 septembrie 2020 referitoare la pregătirea reuniunii extraordinare a Consiliului European axate pe escaladarea periculoasă a tensiunilor și rolul Turciei în estul Mării Mediterane (2020/2774(RSP))**

(2021/C 385/11)

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Turcia, în special cea din 24 noiembrie 2016 referitoare la relațiile dintre UE și Turcia ⁽¹⁾, cea din 27 octombrie 2016 referitoare la situația jurnaliștilor în Turcia ⁽²⁾, cea din 8 februarie 2018 referitoare la situația actuală a drepturilor omului în Turcia ⁽³⁾, cea din 13 martie 2019 referitoare la raportul Comisiei pe 2018 privind Turcia ⁽⁴⁾, cea din 19 septembrie 2019 referitoare la situația din Turcia, în special la îndepărtarea din funcție a primarilor aleși ⁽⁵⁾ și cea din 13 noiembrie 2014 referitoare la acțiunile Turciei care creează tensiuni în zona economică exclusivă a Ciprului ⁽⁶⁾,
- având în vedere dezbaterile sa din 9 iulie 2020 privind stabilitatea și securitatea în estul Mării Mediterane și rolul negativ al Turciei,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 29 mai 2019 privind politica de extindere a UE (COM(2019)0260), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei (SWD(2019)0220),
- având în vedere declarațiile anterioare ale Vicepreședintelui Comisiei/ Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) privind activitățile de foraj ale Turciei în estul Mării Mediterane, în special declarația din 16 august 2020 privind reluarea de către Turcia a activităților de foraj în estul Mării Mediterane, având în vedere observațiile prezentate la conferința de presă care a urma întâlnirii sale cu ministrul turc al afacerilor externe, Mevlut Çavuşoğlu, din data de 6 iulie 2020, observațiile prezentate după întâlnirea sa cu ministrul grec al apărării, Nikolaos Panagiotopoulos, din data de 25 iunie 2020, și observațiile de după întâlnirea cu ministrul cipriot al afacerilor externe, Nikos Christodoulides, din data de 26 iunie 2020,
- având în vedere concluziile relevante ale Consiliului și ale Consiliului European privind Turcia, în special concluziile Consiliului European din 19 august 2020 privind Mediterana de est, concluziile Consiliului din 27 februarie 2020 privind activitățile ilegale de foraj ale Turciei în estul Mediteranei și concluziile Consiliului din 17-18 octombrie 2019 privind activitățile ilegale de foraj ale Turciei în zona economică exclusivă a Ciprului,
- având în vedere declarațiile din 15 mai 2020 și din 14 august 2020 ale miniștrilor de externe din UE cu privire la situația din estul Mării Mediterane,
- având în vedere rezultatul reuniunii informale a miniștrilor de externe din UE (Gymnich), din 28 august 2020,
- având în vedere Tratatul NATO din 1949 și declarația Secretarului General al NATO din 3 septembrie 2020,
- având în vedere declarația de la Ajaccio în urma celui de al șaptelea summit al țărilor sudice membre ale Uniunii (MED7), din 10 septembrie 2020,
- având în vedere dreptul internațional cutumiar relevant și Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS) din 1982, la care Grecia și Cipru, precum și Uniunea Europeană, sunt părți, precum și Carta ONU,

⁽¹⁾ JO C 224, 27.6.2018, p. 93.

⁽²⁾ JO C 215, 19.6.2018, p. 199.

⁽³⁾ JO C 463, 21.12.2018, p. 56.

⁽⁴⁾ Texte adoptate, P8_TA(2019)0200.

⁽⁵⁾ Texte adoptate, P9_TA(2019)0017.

⁽⁶⁾ JO C 285, 5.8.2016, p. 11.

Joi, 17 septembrie 2020

- având în vedere Statutul de la Roma și documentele prin care a fost înființată Curtea Internațională de Justiție (CIJ) și precedentele create de jurisprudența acesteia,
  - având în vedere articolul 132 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât partea de est a Mediteranei – o zonă de importanță strategică pentru UE și esențială pentru pacea și stabilitatea din întreaga regiune mediteraneeană și din Orientul Mijlociu – este tulburată de o serie de dispute complexe și de durată, de natură politică, economică și geostrategică; întrucât escaladarea tensiunilor din estul Mării Mediterane este alimentată de acțiunile unilaterale realizate de Turcia, inclusiv acțiuni militare, de lipsa unui dialog diplomatic amplu și de eșecul regretabil al eforturilor de mediere a conflictului;
- B. întrucât, de la descoperirea unor rezerve de gaze naturale în larg la începutul anilor 2000, Turcia a contestat față de țările vecine chestiuni legate de dreptul internațional și delimitarea zonelor economice exclusive ale acestora; întrucât descoperirea unor rezerve de gaze semnificative în Marea Mediterană, printre care descoperirea câmpului Leviathan în 2010, urmată, în 2015, de cea a câmpului de gaze Zohr, cea mai mare rezervă de gaze naturale descoperită vreodată în Marea Mediterană, în largul coastelor Egiptului, au declanșat interese în regiune și au dus la noi activități de explorare și de foraj în 2018 și 2019;
- C. întrucât Turcia nu a semnat UNCLOS, la care Grecia și Cipru sunt părți, din cauza disputei maritime continue cu privire la delimitarea unei zone economice exclusive; întrucât dreptul mării, complex prin natura sa și aflat în evoluție, este interpretat în mod diferit de Grecia și de Turcia; întrucât părțile susțin că interpretarea de către cealaltă parte a dreptului maritim contravine dreptului internațional și că activitățile celeilalte părți sunt ilegale; întrucât disputa menționată mai sus cu privire la delimitarea zonelor economice exclusive și a platformei continentale dintre Turcia, pe de o parte, și Grecia, pe de altă parte, a rămas nesoluționată încă din noiembrie 1973;
- D. întrucât Turcia este țară candidată și un partener important al UE și este de așteptat ca, în calitate de țară candidată, să respecte cele mai înalte standarde în materie de democrație, drepturile omului și statul de drept, precum și să respecte convențiile internaționale; întrucât poziția UE este clară și hotărâtă în a apăra interesele Uniunii Europene, demonstrându-și sprijinul și solidaritatea de neclintit față de Grecia și de Cipru și față de respectarea dreptului internațional;
- E. întrucât activitățile ilegale de explorare și forare întreprinse de Turcia în estul Mediteranei conduc la o militarizare masivă și periculoasă a zonei de est a Mediteranei, prezentând astfel un pericol grav pentru pacea și securitatea din întreaga regiune; întrucât, pentru a sprijini Grecia și Ciprul, la 12 august 2020, Franța a desfășurat în zonă două nave militare și avioane de luptă și a participat la exerciții militare împreună cu Grecia, Cipru și Italia la 26 august 2020;
- F. întrucât, la 10 iunie 2020, o navă militară franceză a fost întâmpinată cu o reacție extrem de ostilă de către nave militare turcești atunci când, în cadrul misiunii *Sea Guardian* a NATO, aceasta a solicitat inspectarea unei nave turce suspectate de încălcarea embargoului ONU asupra armelor impus Libiei; întrucât, din ianuarie 2020 și până în prezent, Grecia a înregistrat peste 600 de încălcări ale spațiului său aerian de către forțele aeriene turce; întrucât aceste activități ale Turciei sunt însoțite de un discurs tot mai ostil, atât împotriva Greciei, cât și împotriva Ciprului, a altor state membre ale UE și chiar împotriva UE;
- G. întrucât negocierile dintre Grecia și Turcia stagnează din martie 2016; întrucât atât prim-ministrul Greciei, cât și președintele Turciei au dat un impuls pozitiv relațiilor bilaterale în urma întâlnirii din septembrie 2019 de la Adunarea Generală a ONU, iar în luna decembrie a aceluiași an au îndemnat la reluarea dialogului politic, acțiune în urma căreia înalți oficiali s-au întâlnit la Ankara în ianuarie 2020, iar în februarie 2020 au fost discutate la Atena măsuri de consolidare a încrederii;
- H. întrucât, în ianuarie 2019, guvernele din Cipru, Egipt, Grecia, Israel, Italia, Iordania și Autoritatea Palestiniană au înființat Forumul privind gazele naturale din Mediterana de Est, un organism multinațional însărcinat cu dezvoltarea unei piețe regionale a gazelor naturale și a unui mecanism de dezvoltare a resurselor; întrucât acest forum a fost criticat de ministrul turc al afacerilor externe, care susține că aceasta urmărește să excludă Ankara din acțiunile de cooperare regională și de coordonare pe piața gazelor naturale;
- I. întrucât Turcia și guvernul de uniune națională din Libia au semnat, în noiembrie 2019, un memorandum de înțelegere prin care se stabilește o nouă delimitare maritimă între cele două țări, în pofida faptului că cele două țări nu au nicio zonă de coastă adiacentă sau opusă; întrucât memorandumul de înțelegere dintre Turcia și Libia privind delimitarea jurisdicțiilor maritime în Marea Mediterană încalcă drepturile suverane ale statelor terțe, nu respectă dreptul mării și nu poate produce consecințe juridice pentru statele terțe; întrucât, dacă s-ar aplica, acest memorandum ar trasa efectiv o linie de demarcație între estul și vestul Mării Mediterane și astfel ar amenința securitatea maritimă;

Joi, 17 septembrie 2020

- J. întrucât, la 20 aprilie 2020, Turcia a trimis în zona economică exclusivă a Ciprului nava de foraj *Yavuz*, însoțită de o navă a marinei militare a Turciei; întrucât, la 30 iulie 2020, Turcia a trimis în zona economică exclusivă a Ciprului nava de cercetări seismice *Barbaros*, însoțită de o navă militară turcă și de o altă navă de sprijin; întrucât, la 10 august 2020, Turcia a trimis nava de cercetări *Oruç Reis*, însoțită de 17 nave militare, în apele teritoriale ale Greciei, pentru a cartografia anumite zone marine în vederea unor eventuale foraje de gaz și petrol într-o zonă asupra căreia și Turcia își reclamă jurisdicția; întrucât, drept răspuns, Grecia a trimis nave militare proprii pentru a urmări navele turcești, una dintre acestea intrând în coliziune cu o navă grecească; întrucât, la 31 august 2020, Turcia a extins din nou perioada de explorare a estului Mediteranei pentru nava *Oruç Reis* până la 12 septembrie 2020; întrucât sistemul de alertă navală al Turciei (Navtex) vizează o zonă care se află pe platforma continentală a Greciei; întrucât aceste activități ale Turciei au avut ca rezultat deteriorarea semnificativă a relațiilor dintre Grecia și Turcia;
- K. întrucât, după expirarea notificării Navtex pentru apele dintre Turcia, Cipru și Creta, emisă la 10 august 2020, nava turcească de cercetări seismice *Oruç Reis* s-a întors, la 13 septembrie 2020, în apele din apropierea provinciei sudice Antalya, în urma unor eforturi de negociere multiple, acțiune care ar putea contribui la reducerea tensiunilor dintre Ankara și Atena;
- L. întrucât în noiembrie 2019 a fost instituit un cadru pentru măsuri restrictive ca răspuns la activitățile de foraj ilegale ale Turciei în zona de est a Mării Mediterane, după ce Consiliul și-a exprimat în mod repetat preocupările și a condamnat ferm activitățile de foraj în diverse seturi de concluzii, inclusiv în Concluziile Consiliului European din 22 martie 2018 și din 20 iunie 2019; întrucât, la 27 februarie 2020, Consiliul a plasat doi directori ai companiei Turkish Petroleum Corporation (TPAO) pe lista de sancțiuni a UE, impunând o interdicție de călătorie și o indisponibilizare a activelor, în urma activităților ilegale de foraj ale Turciei în estul Mediteranei; întrucât, la 28 august 2020, reuniunea informală a Consiliului (Gymnich) a solicitat noi măsuri specifice împotriva Turciei în cazul în care nu reduce tensiunile în regiune; întrucât aceste măsuri restrictive vor fi discutate în cadrul Consiliului European special din 24 și 25 septembrie 2020, întrucât, la 10 septembrie 2020, la summitul Med7 al statelor mediteraneene, liderii naționali și-au exprimat sprijinul deplin și solidaritatea față de Grecia și și-au exprimat regretul că Turcia nu a dat curs cererilor repetate ale UE de a pune capăt acțiunilor sale unilaterale și ilegale în estul Mării Mediterane și în Marea Egee;
- M. întrucât VP/ÎR Borrell, care a desfășurat o activitate intensă în regiune împreună cu Președinția germană a Consiliului Uniunii Europene, se află în căutarea unor soluții sub formă de dialog între Turcia, Grecia și Cipru; întrucât, pentru a permite dialogului să progreseze, Turcia trebuie să se abțină de la acțiuni unilaterale; întrucât, din păcate, încercările de mediere conduse de Președinția germană a Consiliului în lunile iulie și august au eșuat; întrucât, în timp ce negocierile erau în curs de desfășurare, Egiptul și Grecia au încheiat, la 6 august 2020, un acord maritim bilateral, care delimitează o ZEE pentru drepturile de forare a petrolului și gazelor, după 15 ani de negocieri cu Turcia și Cipru în această privință;
- N. întrucât și NATO a propus diverse inițiative de dialog între Grecia și Turcia și a intermediat discuții între aceste țări; întrucât articolul 1 din Tratatul NATO prevede că părțile la acesta se angajează să soluționeze în mod pașnic orice litigiu internațional în care ar putea fi implicate, astfel încât pacea, securitatea și justiția internaționale să nu fie periclitare, precum și că se abțin, în relațiile lor internaționale, de la amenințări sau de la utilizarea forței în orice mod incompatibil cu obiectivele Organizației Națiunilor Unite;
- O. întrucât Carta ONU prevede că statele trebuie să își rezolve diferendele internaționale prin mijloace pașnice, în așa fel încât pacea și securitatea internațională, precum și justiția să nu fie puse în primejdie și să se abțină, în relațiile lor internaționale, de la amenințări sau de la utilizarea forței în orice mod incompatibil cu obiectivele Organizației Națiunilor Unite,
1. este foarte îngrijorat de disputa existentă și de riscul aferent de continuare a escaladării militare în zona de est a Mării Mediterane între state membre ale UE și o țară candidată la aderarea la UE; este ferm convins că o soluție sustenabilă pentru acest conflict poate fi găsită doar prin dialog, diplomație și negocieri, într-un spirit de bunăvoință și în conformitate cu dreptul internațional;
  2. condamnă activitățile ilegale ale Turciei pe platforma continentală/în ZEE a Greciei și a Ciprului, care încalcă drepturile suverane ale statelor membre ale UE și își exprimă deplina solidaritate cu Grecia și Cipru; îndeamnă Turcia să participe la soluționarea pașnică a diferendelor și să se abțină de la orice amenințare sau acțiune unilaterală și ilegală, acestea putând avea efecte negative asupra relațiilor de bună vecinătate;

Joi, 17 septembrie 2020

3. salută decizia Turciei din 12 septembrie 2020 de a-și retrage nava de cercetare seismică *Oruç Reis*, făcând astfel un prim pas către atenuarea tensiunilor din estul Mării Mediterane; condamnă decizia Turciei din 15 septembrie 2020 de a emite o nouă alertă Navtex pentru a prelungi mandatul navei de foraj Yavuz până la 12 octombrie 2020; îndeamnă Turcia să dea dovadă de reținere și să contribuie activ la detensionarea situației, inclusiv respectând integritatea și suveranitatea teritorială a tuturor vecinilor săi, încetând imediat oricare alte activități ilegale de explorare și de forare în zona de est a Mării Mediterane, abținându-se de la încălcarea spațiului aerian al Greciei și a apelor teritoriale ale Greciei și Ciprului și distanțându-se de retorica naționalistă și instigatoare la război; condamnă recurgerea la amenințări și la un limbaj agresiv împotriva statelor membre și a UE, ca fiind inacceptabilă și nepotrivită pentru o țară candidată la aderarea la UE;
4. consideră că este necesar să se găsească o soluție cu ajutorul mijloacelor diplomatice, al medierii și al dreptului internațional și sprijină ferm revenirea la dialog între părți; invită toți actorii implicați, în special Turcia, să se angajeze în favoarea unei detensionări urgente, prin retragerea prezenței militare din regiune, pentru a permite dialogul și cooperarea eficientă;
5. invită Turcia, în calitate de țară candidată la aderarea la UE, să respecte pe deplin dreptul mării și suveranitatea statelor membre ale UE, Grecia și Cipru, asupra apelor lor teritoriale, precum și drepturile lor suverane în zonele lor maritime; invită din nou guvernul turc să semneze și să ratifice UNCLOS și reamintește că, deși Turcia nu este țară semnatară a acestei convenții, dreptul cutumiar prevede zone economice exclusive chiar și pentru insulele nelocuite;
6. deplânge faptul că escaladarea crescândă a tensiunilor subminează perspectiva reluării discuțiilor directe privind o soluționare cuprinzătoare a problemei Ciprului, în timp ce aceasta rămâne calea cea mai eficientă pentru perspectivele delimitării zonei economice exclusive dintre Cipru și Turcia; îndeamnă toate părțile implicate să sprijine activ negocierile pentru o soluționare corectă, globală și viabilă a problemei cipriote în cadrul ONU, așa cum este definită în rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al ONU, în conformitate cu dreptul internațional, cu acquis-ul UE și pe baza respectării principiilor pe care se întemeiază Uniunea;
7. salută invitația adresată Turciei de guvernele Ciprului și Greciei de a negocia cu bună-credință delimitarea maritimă a zonelor lor de coastă respective; îndeamnă părțile să aducă diferendul în fața Curții Internaționale de Justiție (CIJ) de la Haga sau să recurgă la arbitraj internațional în cazul în care nu se poate ajunge la o înțelegere prin mediere;
8. salută efortul depus de UE, îndeosebi de VP/ÎR Borrell și de Președinția Germană a Consiliului Uniunii Europene, precum și de alte instituții internaționale, cum ar fi NATO, pentru a contribui la găsirea unei soluții prin intermediul dialogului și diplomației; invită toate părțile să se implice cu bună credință și în mod loial în negocieri privind delimitarea ZEE și a platformei continentale, respectând în totalitate dreptul internațional și principiul bunelor relații de vecinătate; sprijină propunerea privind organizarea unei conferințe multilaterale pe subiectul estului Mediteranei, cu participarea tuturor părților implicate, fiind asigurată astfel o platformă pentru soluționarea diferendelor prin dialog;
9. invită Comisia și toate statele membre să poarte un dialog mai amplu și incluziv cu Turcia și să urmărească o arhitectură de securitate și cooperarea energetică globale și strategice pentru Mediterana; invită Comisia și statele membre ca, în acest dialog, să rămână ferm angajate față de valorile și principiile fundamentale ale Uniunii, inclusiv respectarea drepturilor omului, democrația, statul de drept și principiul solidarității;
10. solicită de urgență o evaluare cuprinzătoare a riscurilor pentru mediu legate de orice activitate de foraj, având în vedere multitudinea de riscuri asociate explorării offshore a gazelor pentru mediu, forța de muncă și populațiile locale; invită toate părțile implicate să investească în energii din surse regenerabile și într-un viitor sustenabil și care protejează clima și invită UE să sprijine dezvoltarea unui astfel de Pact verde pentru Marea Mediterană, ce ar include investiții în energia din surse regenerabile în întreaga regiune, pentru a evita conflictele legate de resursele fosile limitate care sunt dăunătoare climei și mediului;
11. își exprimă profunda îngrijorare legată de situația actuală a relațiilor dintre UE și Turcia, în principal în ceea ce privește situația dezastruoasă a drepturilor omului în Turcia și erodarea democrației și a statului de drept; subliniază impactul negativ din trecut și din prezent al inițiativelor unilaterale de politică externă ale Turciei în întreaga regiune și faptul că activitățile ilegale de explorare și de foraj ale Turciei în estul Mediteranei contribuie și mai mult la deteriorarea relațiilor dintre UE și Turcia în general; solicită Turciei și statelor membre ale UE să se unească pentru a sprijini soluționarea

Joi, 17 septembrie 2020

pașnică a conflictului și dialogul politic în Libia și să adere la embargoul asupra armelor impus de Consiliul de Securitate al ONU; regretă impactul negativ pe care actuala politică externă a Turciei și alte acțiuni din zona mediteraneeană îl au asupra stabilității regiunii; își reiterează poziția exprimată în Rezoluția sa din 24 octombrie 2019 referitoare la operațiunea militară turcă din nord-estul Siriei și consecințele ei ⁽⁷⁾;

12. invită forurile competente din cadrul NATO, mai ales Grupul operativ la nivel înalt pentru controlul armelor convenționale, să ia în discuție de urgență problema controlului armelor în estul Mării Mediterane;

13. reiterează faptul că dialogul parlamentar dintre UE și Turcia este un element important al dialogului și al eforturilor de dezamorsare a tensiunilor; regretă profund refuzul continuu al Marii Adunări turce de a relua reuniunile bilaterale ale Comisiei parlamentare mixte UE-Turcia; solicită continuarea imediată a acestor reuniuni;

14. insistă că sancțiunile suplimentare pot fi evitate doar prin dialog, cooperare sinceră și progrese concrete pe teren; invită Consiliul să fie pregătit să elaboreze o listă de măsuri restrictive suplimentare dacă nu se înregistrează progrese semnificative în colaborarea cu Turcia; propune ca aceste măsuri să fie sectoriale și clar direcționate; insistă ca aceste sancțiuni să nu afecteze negativ locuitorii Turciei, sprijinul acordat de UE societății civile independente din Turcia, și nici refugiații care se află pe teritoriul Turciei;

15. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Adunării Parlamentare a NATO și Secretarului General al NATO, Președintelui, Guvernului și Parlamentului Republicii Turcia și statelor membre ale UE.

⁽⁷⁾ Texte adoptate, P9_TA(2019)0049.